

PARTNER

Halfjaarlijks informatiemagazine voor leden van Fost Plus - maart 2019 - n°64

BUITENSHUIS SORTEREN

Groeiende on-the-go consumptie brengt nieuwe uitdagingen

NIEUWE BLAUWE ZAK

Overschakeling voor 2,5 miljoen Belgen tegen eind 2019

IN DIT NUMMER

04

FOST PLUS

Bruggenbouwer voor de circulaire economie

06

UITBREIDING PMD

Nieuwe blauwe zak voor 2,5 miljoen Belgen

08

BEDRIJVEN SORTEREN

Sensibiliseren werkt aanstekelijk

09

OUT OF HOME

On-the-go brengt nieuwe uitdagingen

10

DUURZAAM VERPAKKEN

De weg naar 100 % recycleerbare verpakkingen

12

ZWERFVUIL

Drink. Recycle. Repeat.

ALEA IACTA EST

In april is het zover. Dan beginnen we samen met onze partners aan de uitrol van de uitgebreide PMD-inzameling in ons land. Een mijlpaal in de geschiedenis van Fost Plus, en een belangrijke stap naar een duurzamer verpakkingsbeheer. Tegen het einde van het jaar zullen al 2,5 miljoen Belgen naar de nieuwe blauwe zak overschakelen.

Het is een project waar niet alleen wij maar ook al onze partners reikhalzend naar uitkijken. We zijn dan ook niet over één nacht ijs gegaan. De uitgebreide PMD-inzameling heeft immers een grote impact op de recyclagesector in ons land. Zo staan de sorteercentra voor grote investeringen als ze de bijkomende fracties op een efficiënte en duurzame manier willen kunnen verwerken.

Ook de afzetmarkten voor de gerecycleerde materialen zijn nog in volle ontwikkeling.

Tijdens de voorbereiding ging onze aandacht ook uit naar een optimaal comfort voor de burger. De grootschalige proefprojecten die we de afgelopen jaren organiseerden, brachten duidelijk aan het licht dat de inzamelscenario's wel degelijk een belangrijke invloed hebben op het sorteergedrag en de ingezamelde hoeveelheden. Vandaar dat we kozen voor een eenvoudige sorteerbodschap – alle plastic verpakkingen – en een eenvoudig inzamelsysteem – alle verpakkingen in dezelfde zak.

Tot slot is de uitgebreide inzameling ook een duidelijk teken van het engagement van de bedrijfswereld. De uitbreiding vertegenwoordigt een aanzienlijke meerkost, die de komende jaren verre-

kend zal worden in de Groene Punt-tarieven die onze leden betalen voor de verpakkingen die ze op de markt brengen. Toch zijn ze net als wij bijzonder enthousiast over dit project, dat ze zien als een noodzakelijke stap in de richting van een echt circulair verpakkingsbeheer.

“DE UITGEBREIDE
INZAMELING IS EEN
BELANGRIJKE STAP
IN DE RICHTING
VAN EEN CIRCULAIR
VERPAKKINGS-
BEHEER.”

Mik Van Gaever
Chief Operations Officer

Fost Plus is er uiteraard ook om op uw vragen te antwoorden. Al naargelang de specifieke vragen of problemen waarmee u wordt geconfronteerd, kunt u terecht bij verschillende diensten. Departement Business Administration: vragen over Groene Punt, de toetreding tot Fost Plus, het opstellen van een aangifte of de inhoud van de facturen. T +32 2 775 03 58 • business.administration@fostplus.be • Departement Boekhouding: vragen over de betaling van facturen. T +32 2 775 05 62 • accountancy@fostplus.be • Algemeen: Olympiadenlaan 2 • 1140 Brussel • T +32 2 775 03 50 • fostplus@fostplus.be • www.fostplus.be • Uitgegeven door Fost Plus vzw Erkend organisme voor huishoudelijk verpakkingsafval • V.U.: Mik Van Gaever • Vormgeving: **Bold & pepper** • Existe en français • Gedrukt op gerecycleerd papier

HET VERBOD OP PLASTIC DRAAGTASJES EEN STAND VAN ZAKEN

De drie gewesten introduceerden de afgelopen jaren elk een eigen regeling rond het gebruik van plastic draagtassen. Voor wie door de bomen het bos niet meer ziet, zetten we de essentie nog even op een rijtje.

Wallonië voerde op 1 december 2016 als eerste een verbod in op het gebruik van eenmalige plastic draagtassen met een dikte tussen 15 en 50 micron. Op 1 maart 2017 werd ook het gebruik van lichtere plastic draagtassen – tot 15 micron, typisch voor het verpakken van verse groenten en fruit – verboden.

Er zijn wel een aantal uitzonderingen. Zo mogen de tassen wel nog gebruikt worden voor waterplanten en -dieren. Tassen die voor minstens 40 % bestaan uit biogebaseerde en thuis composteerbare materialen mogen tot 1 maart 2020 nog gebruikt worden voor groenten en fruit en tot 1 januari 2025 voor vochtige of vloeibare producten zoals vlees, vis of olijven. Na 1 januari 2025 moeten ze minstens voor 60 % uit biogebaseerde en thuis composteerbare materialen bestaan.

Herbruikbare draagtassen blijven toegelaten, maar er werden duidelijke criteria geformuleerd. Zo moeten ze onder meer minstens 60 micron dik zijn en minimum 20 keer hergebruikt kunnen worden.

Brussel koos voor een gelijkaardige regeling als die in Wallonië. Ook daar is het gebruik van eenmalige plastic draagtassen verboden, tenzij ze uit biogebaseerde en thuis composteerbare materialen bestaan. Brussel hanteert ongeveer dezelfde timing als Wallonië, maar bepaalt wel dat vanaf 1 januari 2030 ook de biogebaseerde tassen niet meer toegelaten worden. Herbruikbare tassen blijven er eveneens toegelaten, al zijn de criteria voor

de herbruikbaarheid niet helemaal dezelfde. Zo moeten ze een minimale dikte van 50 micron hebben.

Vlaanderen gaat een stuk minder ver in zijn restricties. Plastic draagtassen tussen 15 en 50 micron zullen niet langer gratis mogen worden aangeboden door de handelaar, tegen betaling zal het dus wel nog mogen. Er wordt ook een overgangperiode voorzien: draagtassen die vóór de ingangsdatum van het verbod werden aangekocht, mogen nog zes maanden gratis worden aangeboden. Belangrijk: het voorstel voor de nieuwe regelgeving werd op 20 juli 2018 principieel goedgekeurd door de Vlaamse regering, maar werd nog niet gepubliceerd.

Vragen over de plastic draagtassen?
Meer informatie op de website van Comeos.

Wat met de plastic draagtassen in uw aangifte?

Voor uw aangifte bij Fost Plus moeten alle plastic draagtassen die niet werden ontworpen om hergebruikt te worden voor hetzelfde doel en waarbij geen inwisselsysteem bestaat voor de gebruikte zakken, aangegeven worden als eenmalige plastic draagtassen, ongeacht de dikte van de zakken. Dit geldt overigens ook voor zakken die gemaakt worden uit biogebaseerde en composteerbare materialen.

VERGEET UW AANGIFTE NIET!

De deadline voor het indienen van uw aangifte is inmiddels verstreken. Op 28 februari startte de rappelprocedure voor de leden waarvan we nog geen aangifte ontvingen. Wie een boete wil vermijden, kan zijn aangifte dus best zo snel mogelijk in orde brengen!

Hulp nodig bij uw aangifte?

Contacteer onze helpdesk via 02 755 03 58
of business.administration@fostplus.be.

PROFICIAT, PASCAL!

Pascal Léglise, CSR Director van Carrefour Belgium en bestuurder bij Fost Plus, werd onlangs verkozen tot Franstalig CSR Professional of the Year. De prijs is een initiatief van Time4Society en werd uitgereikt op 21 februari 2019. "Samen met mijn team timmer ik al meer dan 10 jaar aan de weg naar meer duurzaam ondernemen in de retail. En daar plukken we vandaag de vruchten van, samen met de lokale producenten die we onder andere met Act for Food ondersteunen. Deze award is de kroon op het werk!"

Ann Claes, Chief Buying Officer van modeketen JBC, werd verkozen tot Nederlandstalig CSR Professional of the Year.

BRUGGENBOUWER VOOR DE CIRCULAIRE ECONOMIE

“We hebben met Fost Plus één duidelijke ambitie: de circulaire economie in ons land helpen vormgeven en uitbouwen. Maar dat kunnen we niet alleen. Een doorgedreven samenwerking doorheen de keten zal cruciaal worden.”

Aan het woord is Patrick Laevers, sinds 1 juni 2018 Managing Director van Fost Plus.

Patrick Laevers nam het roer over van William Vermeir, die eerder dit jaar met pensioen ging. “Mijn voorganger stond mee aan de wieg van Fost Plus en heeft de vzw op de kaart gezet in België en Europa”, zegt hij. “We gelden vandaag internationaal als referentie. Jaarlijks zamelen we bijna 700.000 ton aan huishoudelijke verpakkingen in, waarvan we er nu al meer dan 89 % kunnen recycleren.”

Op deze erfenis wil hij verder bouwen. “Het is nu aan mij om met Fost Plus deze recyclagegraad verder op te trekken en tegelijk het nieuwe tijdperk van de

DE ECONOMIE ZAL OFWEL CIRCULAIR ZIJN OFWEL NIET ZIJN.

Patrick Laevers,
Managing Director
van Fost Plus

circulaire economie in te leiden. Geen evidentie, aangezien dit voor alle betrokken stakeholders ook veranderde en veranderende behoeftes met zich meebrengen. Maar de economie zal ofwel circulair zijn ofwel niet zijn.”

Patrick Laevers ziet drie speerpunten waarmee Fost Plus de circulaire economie op korte termijn wil stimuleren. Ze lopen als een rode draad door de nieuwe erkenningsaanvraag van Fost Plus. “Een eerste speerpunt is natuurlijk de uitbreiding van

**WE MOETEN IN BELGIË
NIET ALLEEN DE
KAMPIOEN VAN DE
RECYCLAGE WORDEN,
MAAR OOK VAN DE
RECYCLAGE-
TECHNOLOGIE.**

PATRICK LAEVERS
Managing Director
van Fost Plus

de PMD-inzameling, die inmiddels volop in de steigers staat. Tegen eind dit jaar zullen al 2,5 miljoen Belgen overgeschakeld zijn naar de nieuwe blauwe zak. De uitbreiding zal het voor burgers eenvoudiger maken om te sorteren, maar zal ons ook in staat stellen om bij elke inwoner 8 kg verpakking uit het restafval te halen, en de recyclagepercentages sterk te verhogen.”

Om deze materialen ook effectief een tweede leven te geven, zijn echter aanzienlijke investeringen nodig, zowel in de sorteercentra als in de recyclagemarkten. “En dat brengt ons meteen naar het tweede speerpunt. We moeten in België niet alleen de kampioen van de recyclage worden, maar ook van de recyclagetechnologie. Enkel door extra investeringen aan te trekken, kunnen we de circulaire economie in ons land een extra boost geven.”

Als derde speerpunt wil Fost Plus een doorbraak realiseren in de strijd tegen zwerfvuil. “Openbare netheid is een belangrijk aandachtspunt voor gemeenten, burgers én bedrijven. Tegelijk zien we dat de on-the-go consumptie verder blijft toenemen, met alle gevolgen vandien. We willen dan ook op een positieve, constructieve manier oplossingen zoeken om deze problematiek aan te pakken.”

Maar dat kan Fost Plus natuurlijk niet alleen. “De evolutie naar een meer circulaire economie heeft een belangrijke impact op alle partijen. Een nauwe samenwerking met onze stakeholders wordt dan ook cruciaal”, benadrukt hij. Zijn ruime ervaring in de milieusector – onder meer als managing director van Shanks en business development manager bij Renewi – zal hem daarbij zeker van pas komen. “Het is een onmiskenbare troef dat ik al heb kennisgemaakt met de verschillende actoren in de milieusector. Want als Managing Director van Fost Plus moet je in de eerste plaats een bruggenbouwer zijn.”

NIEUWE ERKENNING HEFBOOM VOOR CIRCULAIRE VERPAKKINGEN

Eind december werd de nieuwe erkenning van Fost Plus goedgekeurd door de Interregionale Verpakkingscommissie. De erkenning loopt van 2019 tot 2023 en creëert het kader om in de komende jaren een circulaire verpakkingseconomie uit te bouwen in ons land.

De uitbreiding van de PMD-inzameling is uiteraard een belangrijk focuspunt in de nieuwe erkenning. Aandacht gaat daarbij onder meer uit naar optimale basis-scenario's die een efficiënte en duurzame recyclage garanderen. De erkenning gaat ook dieper in op de aanpak van de toenemende on-the-go consumptie en de eco-modulatie van de Groene Punt-tarieven, waarbij de kloof tussen de tarieven voor gerecycleerde en niet-gerecycleerde verpakkingen systematisch groter zal worden.

“De nieuwe erkenning biedt Fost Plus een werkbaar kader om onze nieuwe strategie met veel ondernemerszin te implementeren”, zegt Patrick Laevers. “We vinden er voldoende hefboomen om de volgende vijf jaar goed werk te kunnen leveren, het nieuwe Fost Plus echt op de kaart te zetten en ons thought leadership in de circulaire economie te claimen.”

NIEUWE BLAUWE ZAK VOOR 2,5 MILJOEN BELGEN TEGEN EIND 2019

Fost Plus start in april met de uitrol van de uitgebreide PMD-inzameling. Tegen eind 2019 zullen al 2,5 miljoen inwoners overgeschakeld zijn naar de nieuwe blauwe zak.

Dankzij de uitgebreide PMD-inzameling zullen burgers naast de klassieke PMD ook alle andere plastic verpakkingen mogen sorteren in de nieuwe blauwe zak, inclusief plastic zakjes, folies, bakjes, potjes en vliotjes. De uitbreiding zal er op termijn voor zorgen dat we per inwoner tot 8 kg extra verpakking kunnen inzamelen en recycleren.

Fost Plus maakt daarbij een duidelijke keuze voor een maximale en duurzame recyclage. Daarvoor zijn belangrijke

aanpassingen en investeringen nodig in de Belgische sorteercentra. Concreet moeten er tijdens de eerste (transitie)fase al tien – bij voorkeur zelfs elf – fracties uitgesorteerd worden tegenover acht vroeger. Vanaf 2021 wordt voor de tweede (definitieve) fase de lat nog hoger gelegd met een sortering in 14 aparte fracties.

Fost Plus stuurde afgelopen zomer de eerste offerteaanvragen uit voor het sorteren van de uitgebreide PMD-fractie. Voor een aantal Vlaamse intercommunales,

samen goed voor 1,5 miljoen inwoners, werden de gunningsbeslissingen al genomen op 29 oktober 2018. Het sorteren van de uitgebreide PMD-fractie afkomstig van de intercommunales IDM, Verko, MIWA en Ibogem werd gegund aan het sorteercentrum van Indaver, dat van de intercommunales IVM, ILvA, MIROM en IVOO aan het sorteercentrum van Vanheede. De contracten werden in de tweede helft van november 2018 gesloten, zodat de uitgebreide inzameling in de loop van 2019 kan starten.

Vroeger was het **ja**.
En dat **blijft zo**.

Vroeger was het **neen**.
Straks is het **ja**.

WAT BETEKENT DE UITGEBREIDE PMD-INZAMELING VOOR DE GROENE PUNT-TARIEVEN EN UW AANGIFTE?

In Wallonië werd een gelijkaardige offerte-aanvraag uitgestuurd voor ongeveer 500.000 inwoners uit het werkingsgebied van de intercommunale Intradel (regio Luik en omgeving). Daar zullen de sorteercentra van SUEZ en Vanheede instaan voor het sorteren. Daarnaast heeft Valtris bij een bevraging van de publieke sorteercentra een project ingediend om de bijkomende plastic verpakkingen uit te sorteren. In de loop van 2019 zullen nog eens 450.000 inwoners uit de intercommunale BEP en uit twee gemeentes van Tibi overschakelen naar de uitgebreide inzameling. In totaal zullen eind 2019 dus 2,5 miljoen inwoners de nieuwe blauwe zak kunnen gebruiken.

DUIDELIJKE KEUZE VOOR EEN MAXIMALE EN DUURZAME RECYCLAGE

Daarnaast werd in juli 2018 het proefproject voor de uitgebreide inzameling in de stad Waregem uitgebreid naar het volledige werkingsgebied van de intercommunale IMOG, goed voor 230.000 inwoners. In de loop van 2019 zou in overleg met Intradel ook het proefproject in de gemeente Hannut uitgebreid worden naar de overblijvende 500.000 inwoners van Intradel. Het betreft hier telkens een overgangsscenario, waarbij de PMD-zak enkel uitgebreid wordt met alle harde plastic verpakkingen en de folies in een aparte transparante zak huis aan huis ingezameld worden. Tot slot blijven ook de bestaande uitgebreide scenario's – zoals de roze zak – doorlopen.

De uitbreiding van de PMD-zak tot alle plastic verpakkingen zal de komende jaren leiden tot een verdere algemene stijging van de Groene Punt-tarieven. Maar voor bedrijven die gemakkelijk sorteerbare en recycleerbare verpakkingen op de markt brengen, kan de stijging relatief beperkt blijven of zelfs dalen.

Fost Plus kondigde eerder aan dat de Groene Punt-tarieven voor het aangiftejaar 2019 gemiddeld met zo'n 15 % zullen stijgen. Die stijging heeft voornamelijk te maken met de uitbreiding van de PMD-inzameling, waarvan de jaarlijkse meerkost op 37 miljoen euro wordt geschat.

Naast de stijging van de tarieven werd ook de aangifte zelf aangepast. Zo werd voor de aangifte 2019 een aangepaste materiaalcode 011 geïntroduceerd, die vanaf dan *Plastics andere* heet. Hierin komen de plastic verpakkingen die we via de nieuwe blauwe zak zullen inzamelen voor recyclage.

Een aantal materialen verdwijnt ook uit deze materiaalcode: het gaat onder meer om verpakkingen uit XPS, EPS en composteerbare plastic verpakkingen. Ze verhuizen naar de materiaalcode 014 - Gevaloriseerd. Voor alle duidelijkheid: deze aanpassing wordt pas ingevoerd voor de aangifte 2019.

In de komende jaren evolueren we naar een verdere eco-modulatie van de tarieven, waarbij de kloof tussen gerecycleerde en niet-gerecycleerde verpakkingen groter wordt. Op die manier stimuleren we bedrijven om te kiezen voor gemakkelijk sorteerbare en recycleerbare materialen. We zullen ook het aantal materiaalcodes uitbreiden, met een fijnere differentiatie tussen de verschillende soorten plastics.

SENSIBILISEREN WERKT AANSTEKELIJK

Real Win is gespecialiseerd in de productie van pvc- en aluminium ramen en deuren voor bedrijven. Het bedrijf is gevestigd in Gembloux en is al van bij de oprichting een voorloper in het sorteren van afval.

Lies Van Hecke,
HRM & Executive Officer Real Win.

“Wij hebben altijd al zoveel mogelijk gesorteerd”, zegt Lies Van Hecke, HRM & Executive Officer bij het bedrijf. “In 1996 zijn we opgestart met de productie van aluminium deuren en ramen. Van in het begin hebben we het aluminium zaagafval apart gehouden om te recyclen. Maar ook pvc-afval, zaagafval van staalversterkingen, plastic folies en papier-karton sorteren we al jaren.”

PMD sorteert het bedrijf sinds september 2014. Nochtans is dat in Wallonië pas sinds januari 2016 wettelijk verplicht. “Wat we thuis kunnen, moeten we hier ook kunnen, dat was onze insteek. Bovendien bleek het sorteren van PMD voor heel wat minder restafval in het bedrijf te zorgen.”

De introductie van de blauwe zak verliep erg vlot. “De stickers en affiches van Fost Plus werden opgehangen waar nodig en er werd naar iedereen een mailing gestuurd”, aldus Lies van Hecke. “Verder plaatsten we bij elke werkpost een klein blauw vuilbakje. Voor mij was het vooral belangrijk dat die vuilbakjes blauw waren

en dat er aan elke werkpost eentje stond. Zo kan niemand zich vergissen en moeten onze mensen niet voor elk blikje of elke fles naar de andere kant van de werkplaats.”

**“WE PLAATSTEN BLAUWE
VUILBAKJES AAN ELKE
WERKPOST.”**

Lies Van Hecke
HRM & Executive Officer bij Real Win

Voor het leegmaken zijn de medewerkers zelf verantwoordelijk. ‘s Avonds maken ze het leeg in een van de grote blauwe vuilnisbakken, de dag nadien nemen ze het lege vuilbakje terug mee naar hun werkpost. “Het systeem werkt super, onze mensen zijn heel gedisciplineerd”, zegt Lies Van Hecke. “Het enige wat ik soms

nog moet herhalen, is om de grote 1,5 literflessen plat te drukken voor die in het PMD gaan.”

Ondertussen reikt de sensibilisering van Real Win verder dan de eigen medewerkers. Zo vraagt het bedrijf aan leveranciers die overdreven veel plastic folie gebruiken om hun materiaal minder in te pakken. Kartonnen L-profielen om materiaal te beschermen, stuurt Realwin terug naar de producent zodat ze die kunnen gebruiken. “Het is ondertussen zelfs zo dat die leverancier aan al zijn klanten heeft gevraagd om die L-profielen terug te sturen”, glimlacht Lies Van Hecke. Een andere leverancier levert beslag in sterke plastic bakken waarvoor Real Win een waarborg moet betalen. “Krijgen zij de bakken terug, dan krijgen wij onze waarborg terug. Goed toch! Als elk bedrijf op die manier een beetje rond zich kijkt, kunnen we meer voor het milieu doen dan we denken. Wij zijn alleszins fier dat we ons steentje kunnen bijdragen!”

GROEIENDE ON-THE-GO CONSUMPTIE BRENGT NIEUWE UITDAGINGEN

We consumeren met z'n allen steeds meer voedingsmiddelen on-the-go, wat leidt tot bijkomende uitdagingen omtrent zwerfafval en sorteren. Trendwatcher Stefaan Vandist legt uit waar dat stijgende on-the-go consumptiepatroon vandaan komt en hoe we de daaruit volgende afvalproblematiek kunnen aanpakken.

“Het succes van on-the-go consumptie heeft onder meer te maken met ons gevoel van tijdserosie: we presteren meer werkuren, we werken onregelmatiger en vaak moeten we ons verder verplaatsen. Meer mensen dan vroeger hebben een onregelmatige en versnipperde dagindeling. Daardoor leeft de perceptie dat we minder tijd hebben en gaan we bijgevolg meer gebruik maken van convenience-oplossingen”, verklaart Stefaan Vandist.

Het mag creatiever

“Wat de problematiek rond zwerfvuil betreft, moeten we op zoek gaan naar creatievere oplossingen dan we vandaag gebruiken. We mogen ons niet blijven beperken tot de louter rationele boodschappen uit de klassieke voorlichtingscampagnes. Gedragsverandering via campagnes is altijd de langste weg gebleken. Afval in de vuilnisbak gooien, heeft een *low emotional involvement*, en dus moeten we proberen om de betrokkenheid van mensen op één of andere manier te vergroten.”

“Uit verschillende projecten in de gedragseconomie blijkt dat de meest effectieve strategie er eenvoudigweg uit bestaat om plaatsen te reinigen en proper te houden. Een proper plein is de aller-effectiefste strategie tot een proper plein. Want als er ergens al afval ligt, dan zijn mensen geneigd te denken dat dat normaal is. Maar als de locatie proper is, is de sociale drempel heel groot om iets op de grond te gooien.

Circulaire ambities

“In het verlengde daarvan moeten overheden en bedrijven de burger verleiden tot nieuwe omgangsvormen met afval en materiaal. De circulaire economie staat voor de deur, en biedt heel wat

DUBBELE UITDAGING

“De toenemende on-the-go consumptie stelt ons voor een dubbele uitdaging”, zegt Ann Nachtergaele van Fevia, federatie van de voedingsbedrijven. “We moeten niet alleen vermijden dat mensen hun afval op de grond gooien, we moeten hen ook de kans bieden om hun afval te sorteren, net zoals ze dat thuis doen.”

“We hebben als sector de ambitie om te evolueren naar een volledig circulair beheer van onze verpakkingen”, zegt Géraldine Verwilghen van Comeos, federatie van de distributeurs. “Heel wat leden nemen al stappen in die richting, maar er is zeker ook nood aan een bredere aanpak, waarbij alle schakels in de keten betrokken worden.”

innovatiekansen. We moeten er dus naar streven om meer producten te vermarkten die geheel of gedeeltelijk uit de circulaire kringloop komen, maar daarnaast moeten we de consument hier ook meer bij betrekken. Mensen vinden het geweldig om het verhaal achter zo'n product te kennen: dat is de nieuwe reclame. Volgens Google heeft 81 % van de millennials een voorkeur voor merken die hen betrekken bij het verhaal (non-fictie!) achter het product. En bij Unilever klinkt het dat merken uit hun portfolio die expliciet communiceren over duurzaamheid dubbel zo snel groeien.”

Op zoek naar de sweet spot

“Het is belangrijk dat we afval in alle omstandigheden beschouwen als materiaal,

als een bouwsteen van iets wat nog gemaakt moet worden. Daarbij moeten we onze traditionele, technologische manier van denken durven verruimen met nieuwe benaderingen. Zo heeft het Belgische bedrijf Foodmaker een eetbaar bord geïntroduceerd, dat gemaakt is van een mengeling van geplette tarwes en reststromen uit de voedingsector. Het bord kan onder meer gebruikt worden voor soep en slaatjes. Ongeveer de helft van de klanten eet het bord, dat smaakt zoals een cracker, nadien op. De overblijvende borden worden gecomposteerd. De kunst bestaat erin om de sweet spot te vinden, de brug tussen het ecologisch voordeel en het consumentenvoordeel.”

OVER STEFAAN VANDIST

Stefaan Vandist werkt als trendwatcher en innovatieconsultant. Hij staat bedrijven, overheden en start-ups bij om belangrijke uitdagingen te verkennen en om zogenaamde 'innovatieboulevards' te ontwikkelen. Daarnaast is Stefaan Vandist medeauteur van het boek 'We, Myself & AI'.

CARREFOUR OPTIMALISEERT VERPAKKINGEN

Carrefour streeft ernaar om tegen 2025 enkel nog producten met recycleerbare verpakkingen in de rekken te hebben. Daarom onderzocht de groep enkele jaren geleden al in welke productcategorieën er het meest bespaard kon worden op plastics. Zo kwam de focus onder meer op de vleesverpakkingen te liggen.

Verpakkingen voor vleesproducten vormen een flinke uitdaging, aangezien ze aan sterk uiteenlopende voorwaarden moeten voldoen. Bovendien moeten verpakkingen voor vleesbereidingen weer aan andere vereisten voldoen dan die voor niet-bereide vleeswaren. "Desondanks willen we onze vleesverpakkingen graag zo uniform mogelijk houden", verduidelijkt Lotte Krekels, Packaging manager bij Carrefour België. "En dat terwijl het vleesaanbod in onze winkels afkomstig is van verschillende leveranciers, die we dus op één lijn moesten zien te krijgen. Daar waren natuurlijk ook aanzienlijke investeringen mee gemoeid, en dus heeft het optimaliseringstraject een poos geduurd."

Duurzaamheidscheck

"We zijn het traject gestart met een aantal workshops, waarbij we intern hebben afgetoetst welke de verwachtingen waren voor de nieuwe verpakkingen en welke informatie we erop wilden tonen. Daarop hebben we een creatief bureau ingeschakeld, dat een aantal voorstellen

"DE NIEUWE
VERPAKKINGEN ZIJN
IN ALLE OPZICHTEN
ZO DUURZAAM
MOGELIJK."

voor de nieuwe verpakkingen ontwikkeld heeft. De meest interessante daarvan hebben we meegenomen naar Fost Plus voor een verpakkingsdiagnose. Zo konden we er ons van verzekeren dat de nieuwe verpakkingen in alle opzichten zo duurzaam mogelijk zouden zijn."

Nieuwe recycleerbare verpakkingen

Wat kalfsvlees betreft, stapt Carrefour over op de zogenaamde 'skin' verpakkingstechniek.

Het gaat om een vacuümverpakking die bestaat uit een kartonnen bodemplaat met een plasticfolie eroverheen. Deze verpakkingstechniek maakt komaf met plastic trays en verlengt bovendien de houdbaarheid van het vlees tot 14 dagen. Een nadeel is dat het vlees lichtjes verkleurt. Maar zodra de verpakking geopend wordt, krijgt het vlees na tien minuten z'n oorspronkelijke kleur terug.

Carrefour heeft erover gewaakt dat de folie eenvoudig kan worden losgetrokken van het karton. Bovendien komt er een tekening op de verpakking te staan die de consument moet aanzetten om de folie los te trekken, zodat het karton en de folie correct kunnen worden gesorteerd.

**"ER IS DUS ALLESZINS EEN STERKE
OVERTUIGING BIJ CARREFOUR OM
DINGEN IN BEWEGING TE ZETTEN, MAAR
ANDERZIJD IS HET NOOIT ZEKER OF DE
CONSUMENT DE NIEUWE VERPAKKING
ZAL SMAKEN."**

Lotte Krekels,
Packaging manager bij Carrefour België

Wat de andere vleescategorieën betreft, heeft Carrefour gekozen voor een transparante schaal in mono materiaal. Deze verpakking is voor 90 % recycleerbaar en vervangt de traditionele zwarte schaal. Zwarte schalen kunnen niet automatisch gedetecteerd worden op de sorteerlijnen, zodat het moeilijk is om ze correct te sorteren en te recyclen.

Klanten willen minder plastic

“We merken dat de Belgen kritischer geworden zijn tegenover het gebruik van plastics in verpakkingsmaterialen. Tegenwoordig komt het zelfs voor dat klanten ons mailen dat we volgens hen te veel plastic gebruiken in bepaalde verpakkingen. Anderzijds mogen we natuurlijk niet uit het oog verliezen dat de plastics helpen om de etenswaren vers te houden en dat voedselverspilling een grotere impact op het milieu heeft dan de verpakking. Sowieso willen we dat tegen 2025 al onze verpakkingen recycleerbaar, herbruikbaar of composteerbaar zijn.

Zo bieden we tegenwoordig snackgroentjes aan in een kartonnen beker, terwijl die vroeger in plastic emmertjes verpakt werden. Het plastic had hier geen toegevoegde waarde, en daarom zijn we op zoek gegaan naar een alternatief. De nieuwe verpakking bestaat uit karton met een PET-deksel (80 % RPET), en is dus 100 % recycleerbaar. Hierdoor besparen we 40 ton plastic per jaar uit.”

FOST PLUS OP WORLD RESOURCES FORUM

Op 26 februari 2019 organiseerde Fost Plus een workshop op het *World Resources*

Forum. Thema: het belang van een integrale aanpak voor een kwaliteitsvolle recyclage van plastic verpakkingsafval.

Het *World Resources Forum 2019* vond plaats in Antwerpen van 24 tot 27 februari. OVAM was gastorganisatie voor deze editie, met als centraal thema *Closing Loops – Transitions at Work*. Met de uitgebreide PMD-inzameling ambieert Fost Plus een duurzame recyclage voor alle plastic verpakkingen. Tijdens onze workshop deelden we samen met sprekers van Colruyt, Vanheede Environment Group en Wellman Recycling inzichten in vier sleutelaspecten voor een geslaagde circulaire aanpak: design for recycling, performante sorteercentra, kwaliteitsvolle recyclage en design from recycling. De afwezigen hadden ongelijk.

FOST PLUS PAKT MOEILIJK RECYCLEERBARE VERPAKKINGEN AAN

Fost Plus recycleert vandaag al 89,1 % van de verpakkingen die op de Belgische markt komen. Met de uitgebreide inzameling van PMD zullen daar nog heel wat plastic verpakkingen bijkomen. “Toch blijven er nog een aantal verpakkingstypes die heel moeilijk recycleerbaar zijn”, zegt Nicolas Egri, Preventieadviseur bij Fost Plus. “Die willen we nu in nauwe samenwerking met onze leden aanpakken.”

In een eerste stap bracht Fost Plus de moeilijk recycleerbare verpakkingen in kaart op basis van de ledenaangiften. “We identificeerden een potentieel van 17.000 ton aan verpakkingen die we prioritair willen aanpakken. Dat is een volume dat vergelijkbaar is met dat van de drankkartons die jaarlijks op de markt komen.”

Bij de geïdentificeerde verpakkingen vinden we onder meer chipszakjes, koffieverpakkingen, zwarte EPS-schaaltjes, blisters van geneesmiddelen en verpakkingen van kindermelk. “Het gaat vaak om verpakkingen die verschillende materialen – waaronder plastic, papier en metaal – combineren, meestal om redenen van hygiëne en een betere bewaring.”

“Toch zijn we ervan overtuigd dat we in samenwerking met de producenten alternatieven kunnen vinden. In de komende maanden zitten we met verschillende van onze leden samen om deze problematiek te bespreken. Het initiatief is een goede zaak voor onze leden, zowel vanuit economisch als ecologisch perspectief. Het zorgt ervoor dat ze hun Groene Punt-bijdrage kunnen reduceren én meer recycleerbare verpakkingen op de markt kunnen brengen.”

U brengt niet-recycleerbare verpakkingen op de markt en u wilt weten welke alternatieven beschikbaar zijn? Contacteer onze preventiedienst via preventie@fostplus.be.

DRINK. RECYCLE. REPEAT.

In november vorig jaar organiseerde Coca-Cola European Partners in België en Luxemburg zijn vierde 'Recycling Tour', een grootschalige opkuisactie waarbij zo'n 450 medewerkers van acht verschillende sites de strijd tegen zwerfvuil aangaan.

“De Recycling Tour is een belangrijk onderdeel van ons duurzaamheidsactieplan This is Forward”, verduidelijkt Inge Polspoel, Senior CRS Manager Belux bij Coca-Cola European Partners Belgium. “Het is onze doelstelling om tegen 2025 alle verpakkingen die we op de markt brengen opnieuw in te zamelen, zodat ze niet eindigen als zwerfvuil of in de oceaan terechtkomen.”

Coca-Cola's Recycling Tour is vier jaar geleden van start gegaan, met een 100-tal medewerkers. Vandaag is hun aantal gegroeid tot ruim 450 medewerkers. “Je voelt dat mensen er gevoel voor krijgen en er echt het nut van inzien. De actie wordt mee gedragen door het management en kan daarnaast rekenen op extra ondersteuning van de gemeenten, van Mooimakers en Wallonie Plus Propre.”

“We maken systematisch de gebieden rond onze eigen sites proper, waarbij we geen onderscheid maken tussen zwerfvuil en sluikestort. Of het nu drankblikjes zijn,

kauwgom, sigarettenpeuken of autobanden: we nemen het allemaal mee. Uiteraard zorgen we ervoor dat we daarbij PMD gescheiden houden van het andere afval. We hebben nu ook op elke site een opvallend spandoek op de omheining laten aanbrengen, waarin we vragen om de buurt proper te houden.”

In samenwerking met Mooimakers en Wallonie Plus Propre heeft Coca-Cola European Partners in België en Luxemburg sinds kort ook de beschermzeilen van tien van zijn vrachtwagens getooid met een boodschap tegen zwerfvuil. “Best wel logisch, want zwerfvuil situeert zich grotendeels op de openbare weg, en daar komen onze vrachtwagens natuurlijk ook.”

PARK VAN LAKEN WORDT NETTER EN DUURZAMER

Het Park van Laken is een populaire picknickplaats, zowel voor Brusselaars als voor toeristen. Dat brengt uiteraard het nodige afval met zich mee, van lege pizzadozen tot plastic zakjes met etensresten. PMD vertegenwoordigt ongeveer een kwart van het afval in het park.

De ideale plaats dus voor een proefproject dat niet alleen de netheid van het park moet verbeteren, maar ook het sorteren van PMD moet stimuleren. Het project liep van begin juli tot eind september, de periode waarin het park traditioneel de meeste bezoekers ontvangt. In de picknickzones werden 24 sorteereilanden geïnstalleerd voor de aparte inzameling van

restafval en PMD. Opvallende stickers en opschriften zorgen ervoor dat bezoekers de eilanden meteen opmerken en hun afval in de juiste vuilnisbak gooien.

Om het project kracht bij te zetten, organiseerden Leefmilieu Brussel, Net Brussel en Fost Plus ook verschillende sensibiliseringsacties in het park. Parkwachters en netheidsagenten kregen een specifieke opleiding in het kader van het project. Tot slot werd een elektrische vrachtwagen ingezet voor het ledigen van de vuilnisbakken, waardoor zowel de CO₂-uitstoot als de geluidshinder voor het park beperkt bleef. Het blijft overigens niet bij dit proefproject alleen. De resultaten worden nu gebruikt om de netheid en het sorteren ook in andere parken in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest te verbeteren.